

Sygn. akt IC 379/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia SO Dorota Krawczyk
Protokolant	Katarzyna Pietrowska

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki B. K. kosztami procesu.

Sygn. akt I C 379/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 marca 2014 roku pełnomocnik powódki adwokat E. Ł. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego z dnia 3.01.2013 rok w sprawie sygn. akt I Co 3368/12 – o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu doręczonemu powódce w dniu 12 lutego 2013 roku.

W uzasadnieniu pozwu zawodowy pełnomocnik podniósł, że złożone przez powódkę oświadczenie o poddaniu się egzekucji z dnia 15 kwietnia 2008 roku nie zawiera wszystkich elementów wymaganych przez art. 97 ust 2 prawa bankowego oraz, że bank udzielił kredytu M. K. bez rzetelnej oceny wiarygodności kredytowej a następnie nie monitorował jego wiarygodności i zdolności do spłaty kredytu.

Pełnomocnikowi powoda chodzi o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku przeciwko B. K., któremu to Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 20.12.2012 roku w sprawie sygn. akt I Co 3368/12.

Pełnomocnik powoda wniosła w pozwie również o zabezpieczenie powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. S. S. pod sygn.akt Km 480/13.

Postanowieniem z dnia 25 marca 2015 roku Sąd Okręgowy oddalił wniosek o zabezpieczenie.(k.91-94)
Postanowieniem z dnia 08.07.2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie powódki na w/w postanowienie. (k. 151-157)

Pismem z dnia 20.04.2015 roku (**k.107**) peł. powoda sprecyzował roszczenie i wnosił o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku przeciwko M. K. z tytułu zobowiązań z umowy kredytu z dnia 15 kwietnia 2008 roku. Pełnomocnik powódki podniosła, że „kwestionuje prawidłowość zawarcia umowy kredytowej z dnia 15.04.2008 roku oraz zaprzecza zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności i kwestionuje przejęcie przez powódkę obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejęcie”

Kolejnym pismem z dnia 23.04.2015 roku pełn. powoda sprecyzował roszczenie i wnosił ostatecznie o pozbawienie wykonalności w całości „bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. w W. w dniu 03.01.2013 roku **przeciwko B. K.**, doręczonego w dniu 12.02.2013 roku”.(k. 117)

W odpowiedzi na pozew k.120-124 pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

W piśmie z dnia 28.10.2015 roku k.162-165 pełnomocnik powódki wskazał, że zarzuca iż sporna umowa kredytu zawiera niedozwolone klauzule umowne, które nie wiążą konsumenta w związku z czym wnosi o „uchylenie oświadczenia powódki B. K., poręczyciela M. K. o poddaniu się egzekucji...”

P.. powódki popierał powództwo.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Powódka dnia 15.04.2008 roku zawarła z pozwanym umowę poręczenia kredytu wynikającego z umowy Nr (...) z dnia 15.04.2008 roku waloryzowanego kursem (...) zawartej przez (...) Bank S.A., którego następcą prawnym jest pozwany z podmiotem gospodarczym ALFA C.O. K. M. prowadzonym przez męża powódki M. K..

Powyższy kredyt był przeznaczony na bieżącą działalność gospodarczą prowadzoną przez męża powódki w kwocie 77.060,00zł a w pozostałej części na spłatę zadłużenia w innych bankach tj. limitu debetowego i kredytu hipotecznego w Banku (...) S.A.

Kredyt został udzielony na 240 miesięcy. W przypadku m.in. niespłacania wymagalnych należności w terminie bank miał prawo do wypowiedzenia umowy z 30 dniowym okresem wypowiedzenia.

Kredyt został zabezpieczony wekslem in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, poręczony przez powódkę B. K..

W dniu 15.04.2008 roku powódka złożyła oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29.08.1997 roku Prawo bankowe i wyraziła zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 496.000,00zł obejmującego roszczenia wynikające z tytułu czynności bankowych wykonanych w ramach w/w umowy kredytu z dnia 15.04.2008 roku. W oświadczeniu określony został też termin do którego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny oraz może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności a mianowicie nie później niż do trzech lat od dnia rozwiązania umowy.

(dowód: k. 125 akt sprawy, umowa k.3-7, oświadczenie powódki o poddaniu się egzekucji k. 11 akt sprawy Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn.akt I Co 3368/12)

Pismem z dnia 21.09.2011 roku pozwany w związku z wypowiedzeniem przez bank w/w umowy wezwał powódkę jako poręczyciela do spłaty wymagalnych należności z umowy kredytu z dnia 15.04.2008 roku. Pismo zostało doręczone powódce na adres wskazany w umowie i odebrane w dniu 23.09.2011 roku.

(dowód: wezwanie k. 126, dowód doręczenia k. 127)

(...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przez przeciwko B. K., któremu to Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nadał klauzulę wykonalności prawomocnym Postanowieniem z dnia 20.12.2012 roku w sprawie sygn.akt I Co 3368/12.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny k. 34, postanowienia k.36, 65,81, 91 akt sprawy Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn.akt I Co 3368/12)

(...) Bank S.A. w W. pismem z dnia 21.07.2011 roku wezwał kredytobiorcę M. K. (...)O. do spłaty zadłużenia w terminie 7 dni od doręczenia a w przypadku braku spłaty pismem tym wypowiedział w/w umowę kredytu, doręczonym w dniu 29.07.2011 roku.

(...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przez przeciwko M. K., któremu to Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nadał klauzulę wykonalności Postanowieniem z dnia 18.09.2012 roku w sprawie sygn.akt I Co 2666/12.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny k. 4, wezwanie i wypowiedzenie k. 14, dowód doręczenia k. 12-13, postanowienie k.32 akt sprawy Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn.akt I Co 2666/12)

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego i tytułu wykonawczego przeciwko M. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą ALFA C.O. M. K. w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), któremu Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 18 września 2012 roku w sprawie sygn. akt ICo 2666/12 nadał klauzulę wykonalności Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. S. S. wszczął egzekucję przeciwko dłużnikom solidarnym M. K. i B. K. z rachunków bankowych, wierzytelności i praw, ruchomości, nieruchomości w tym stanowiącej zabezpieczenie kredytu dla firm nr (...) z dnia 15.04.2008 roku.

(dowód: wniosek k. 1-2, kopie tytułów wykonawczych k. 3, odpis z księgi wieczystej nr (...) k.143-146 akt komorniczych Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. S. S. Km 480/13)

W dniu 22.02.2013 roku B. K. złożyła pozew o rozwód. Wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 roku w sprawie sygn. akt I C 300/13 Sąd Okręgowy rozwiązał związek małżeński z winy M. K..

(dowód: pozew k. 3-4, wyrok z uzasadnieniem k. 146-159, wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem k. 232-237 akt sprawy Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt I C 300/13)

Mąż powódki był z zawodu ekonomistą, prowadził dobrze prosperującą firmę, dobrze zarabiał, miał głowę do interesów. Mąż powódki w W. zarabiał ponad 10.000 zł pensji i powódka myślała, że nadal tak będzie zarabiał. Kiedy powódka podpisywała sporną umowę poręczenia małżeństwo układało się dobrze, mąż powódki był po wypadku. W momencie zawierania spornej umowy kredytowej powódka z mężem nie mieli kłopotów finansowych. Sporny kredyt wzięli na spłatę kredytu mieszkaniowego i rozwój firmy.

Powódka ma wyższe wykształcenie, jest nauczycielem. Poręczyła kredyt i miałam pełną świadomość, że poręczając kredyt odpowiada za ten kredyt. Umowa kredytu była zwarta poza siedzibą banku, u powódki w domu. W 2011 roku firma męża powódki zaczęła przynosić straty i powódka o tym wiedziała.

(dowód: zeznania powódki B. K. k. 113-116, e-protokół k.229-231, minuty 00;11;01-00;33)

W dniu 21.12.2011 roku powódka zwróciła się pisemnie do (...) Banku S.A. o „udzielenie informacji o powstałych zobowiązaniach kredytowych zaciągniętych przez mojego męża M. K. pesel (...) jako osoba fizyczna i jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, które obciążają nasz majątek wspólny. Prośbę swoją uzasadniam tym, że będę wnosila sprawę rozwodową” oraz drugim pismem o „udzielenie informacji w sprawie kredytu udzielonego mojemu mężowi M. K. pesel (...), którego zabezpieczenie rzeczowe stanowi mieszkanie przy ul. (...) w P. Tryb., którego jestem współwłaścicielem. Prośbę swoją uzasadniam tym, że będę wnosila sprawę rozwodową”

(dowód: pismo k. 11, k.12, zeznania powódki B. K. k. 113-116, e-protokół k.229-231, minuty 00;11;01-00;33;10)

W odpowiedzi na powyższe pismo pozwany poinformował powódkę, że nie posiada pełnomocnictwa powódki do reprezentowania klienta M. K. a bank nie może udzielać żądanych informacji osobom trzecim.

(dowód: pismo k. 13, zeznania powódki B. K. k. 113-116, e-protokół k.229-231, minuty 00;11;01-00;33;10)

Został zawarty aneks do innej umowy kredytowej zawartej przez męża powódki z pozwanym, gdzie mąż powódki podrobił podpis powódki.

(dowód: pismo k. 13, zeznania powódki B. K. k. 113-116, e-protokół k.229-231, minuty 00;11;01-00;33)

Powódka nie powiedziała ojcu o zaciągniętym spornym kredycie, o umowie poręczenia w chwili jej zawierania. Dowiedział się o nim po nadesłaniu dokumentów przez komornika.

(dowód: zeznania świadka R. M. e-protokół k. 225 odwrót-226, minuty 00;07;11-00;38;35)

Szczegółowe zasady udzielania kredytu są określone w Instrukcjach Służbowych.

(dowód: instrukcje k. 171-219)

Mąż powódki zmarł 30 czerwca 2015 roku. Przyczyną śmierci była niewydolność krążenia. Obecnie powódka mieszka razem z dziećmi w mieszkaniu, które obciążone jest hipoteką będącą zabezpieczeniem spornego kredytu. Dzieci powódki mają 11 i 16 lat. Powódka pracuje w przedszkolu i połowę wynagrodzenia ściąga komornik.

Pozwany Bank nie chce z powódką rozmawiać. Powódka chciałaby dobrowolnie spłacać kredyt bez kosztów komorniczych.

Do chwili obecnej powódka dobrowolnie nie spłaciła żadnej części zadłużenia.

(dowód: zeznania powódki B. K. k. 113-116, e-protokół k.229-231, minuty 00;11;01-00;33;10)

Powódka zarabia brutto około 3.300zł miesięcznie.

(dowód: zaświadczenie k. 27-29)

Postanowieniem z dnia 16.05.2014 roku Prokuratura Rej. w P. Tryb. w sprawie 1Ds 412/14 po zawiadomieniu B. K. w sprawie niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez poświadczenie nieprawdy przy podpisywaniu aneksu do umowy kredytowej MultiBanku w dniu 24.08.2009 roku na szkodę B. K. z uwagi na toczące się już postępowanie o ten sam czyn przeciwko M. K., toczy się postępowanie w sprawie podrobienia podpisu powódki B. K. na aneksie z dnia 24.08.2009 roku do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 22.09.2008 roku.

(dowód: kserokopia postanowienia k.222, kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w/m k. 223 odwrót)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka R. M. i powódki, że powódka nie dostała żadnej korespondencji z banku, że na dowodzie doręczenia pisma z dnia 21.09.2011 roku (k.127), którym pozwany w związku z wypowiedzeniem przez bank spornej umowy wezwał powódkę jako poręczyciela do spłaty wymagalnych należności z umowy kredytu z dnia 15.04.2008 roku jest sfalszowany podpis powódki. Pismo zostało doręczone powódce na adres wskazany w umowie, adres zameldowania powódki do chwili obecnej gdzie mieszkają rodzice powódki, gdzie powódka mieszkała i odebrane w dniu 23.09.2011 roku.

Strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła, że to nie jest podpis powódki, nie zgłosiła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa. Poza tym pismo zostało skierowane na adres zameldowania powódki, gdzie

powódka w czasie konfliktu z mężem mieszkała, gdzie mieszkają rodzice powódki i nikt więcej nie mieszka. Świadek R. M. zeznał, że nie wie kto mógł to podpisać, zeznał, że całą korespondencję przekazują córce, gdy przychodzi listonosz z listem poleconym, podpisuje ten kto jest w domu, nikt poza świadkiem i jego żoną w tamtym momencie nie mieszkał pod tym adresem. Z zeznań powódki wynika, że mąż powódki nigdy nie mieszkał pod tym adresem.

Sąd postanowił oddalić wniosek pełnomocnika powódki „o załączenie akt prokuratury na okoliczność, że umowa była zawierana z naruszeniem zasad”. Pełnomocnik powódki podnosił, że przy zawieraniu umowy o którą chodzi w sprawie prokuratorskiej mogły brać udział te same osoby co przy zawieraniu spornej umowy.

Na rozprawie w dniu 1 grudnia 2015 roku pełnomocnik powódki złożył oświadczenie, że co do spornej umowy kredytu nie toczy się żadne postępowanie karne w przedmiocie sfalszowania podpisu, sprawa karna dotyczy aneksu do innej umowy kredytowej. Fakt ten podnosił już wcześniej pełn. pozwanego. Jest to okoliczność niesporna.

Postanowieniem z dnia 16.05.2014 roku Prokuratura Rej. w P. Tryb. w sprawie 1Ds 412/14 po zawiadomieniu B. K. w sprawie niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez poświadczenie nieprawdy przy podpisywaniu aneksu do umowy kredytowej MultiBanku w dniu 24.08.2009 roku na szkodę B. K. odmówiła wszczęcia śledztwa z uwagi na toczące się już postępowanie o ten sam czyn przeciwko M. K., toczy się postępowanie w sprawie podrobienia podpisu powódki B. K. na aneksie z dnia 24.08.2009 roku do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 22.09.2008 roku.

Wobec faktu, że postępowanie prokuratorskie toczy się o podrobienie podpisu powódki B. K. na aneksie z dnia 24.08.2009 roku do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 22.09.2008 roku, a więc nie dotyczy sfalszowania podpisu powódki na umowie kredytu i poręczenia i oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji będących przedmiotem analizy w niniejszej sprawie Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powódki o załączenie akt Prokuratury Rej. w/m jako nie mających istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy pomijając okoliczność, że zawodowy pełnomocnik zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z akt a nie z dokumentów zawartych w tych aktach.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 KPC dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Natomiast podstawą powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 KPC jest istnienie zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane. Sformułowanie tego przepisu wskazuje, że obejmuje on wszelkie okoliczności i zdarzenia, których uwzględnienie prowadzi do stwierdzenia nieistnienia obowiązku objętego poddaniem się egzekucji. Do przesłanek tych można zaliczyć: brak wymagalności roszczenia, upływ terminu do którego bank mógł wystawić tytuł egzekucyjny, nieważność oświadczenia woli o poddaniu się egzekucji.

W orzecznictwie od dawna podkreślano różnice w wypadkach, w których tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądowe lub inne orzeczenie zrównane z nim skutkami (np. wyrok sądu polubownego), od wypadków, w których w grę wchodzi inny tytuł egzekucyjny (np. akt notarialny), ugoda sądowa czy bankowy tytuł egzekucyjny (b.t.e.). Jeśli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu, dłużnik może jedynie zaprzeczać powstaniu zdarzeń, które nastąpiły już po wydaniu tytułu egzekucyjnego, nie może jednak kwestionować zasadności treści tych tytułów, gdyż korzystają one z powagi rzeczy osądzonej (art. 365 § 1 k.p.c.), która je chroni. Gdy natomiast mamy do czynienia z tytułami egzekucyjnymi niepochodzącymi od sądu, dłużnik może kwestionować zasadność treści tego tytułu egzekucyjnego, tzn. powoływać się także na zdarzenia zaszłe przed jego powstaniem, a skutkujące bezzasadnością roszczenia stwierdzonego tym tytułem [tak SN w orzeczeniu z dnia 19 maja 1961 r., I CR 540/60, OSNCP 1964, nr 1, por. też uchwałę SN z dnia 27 czerwca 1996 r., III CZP 73/96, OSNC 1996, nr 10](por. Aneta Frań-Adamek Komentarz do zmiany art. 840 kpc)

Jeżeli dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.), to powinien wskazać, jakie zdarzenia kwestionuje, i przedstawić stosowne dowody na tę okoliczność. Dłużnik może bez ograniczeń powoływać się na zdarzenia mające miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, nawet w odniesieniu do orzeczeń korzystających z powagi rzeczy osądzonej (jak wyroki i postanowienia sądowe). Natomiast na zdarzenia poprzedzające wydanie tytułu egzekucyjnego dłużnik może powoływać się tylko wówczas, gdy tytuły egzekucyjne nie korzystają z powagi rzeczy osądzonej.

Z mocy art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenia sądowe wiążą nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz także inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. Natomiast w przypadku tytułów niemających tych cech, takich jak akty notarialne, bankowe tytuły egzekucyjne oraz ugody, można kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tego rodzaju tytułami egzekucyjnymi za pomocą zarzutów dotyczących np. braku zdolności do czynności prawnych, wad oświadczenia woli oraz innych przyczyn nieważności czynności prawnych (zob. np. wyrok SN z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 368/07, niepubl., w którym stwierdzono, że nieważność czynności prawnej sporządzonej w formie aktu notarialnego może być podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, który stanowi ten akt notarialny zaopatrzony w klauzulę wykonalności).

Artykuł 840 § 1 pkt 1 - w aktualnym brzmieniu - przesądził o dopuszczalności kwestionowania istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu, na co właśnie powołuje się powód a analizowanej sprawie. Uregulowanie to wzmacnia pozycję dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym i zapewnia skuteczniejszą obronę, jaką stwarza możliwość kwestionowania samej treści tytułu egzekucyjnego nie pochodzącego od sądu (akt notarialny, bankowy tytuł egzekucyjny, ugoda sądowa, ugoda zawarta przed sądem polubownym lub inne dokumenty, które jako niekorzystające z powagi rzeczy osądzonej mogą być podstawą egzekucji).

Powództwo opozycyjne (art. 840 § 1 KPC) nie może być oparte na zdarzeniu zaistniałym przed powstaniem tytułu egzekucyjnego stanowiącego orzeczenie korzystające z powagi rzeczy osądzonej (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 1999-09-16, II CKN 475/98 opubl: L.).

Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia. Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 KPC jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, a więc wyłącznie mających charakter materialnoprawny. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie - VI Wydział Cywilny z 2012-12-21, VI ACa 939/12, O.: www.orzeczenia.ms.gov.pl)

W analizowanej sprawie (...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko B. K., któremu to Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nadał klauzulę wykonalności prawomocnym postanowieniem z dnia 20.12.2012 roku w sprawie sygn. akt I Co 3368/12.

W analizowanej sprawie pełnomocnik powoda jako podstawę pozbawienia spornego w/w tytułu wykonawczego wykonalności wskazał na oświadczenie powódki o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, które nie spełnia wymogów art. 97 Prawa bankowego nie wskazując konkretnie czego nie zawiera, oraz że bank udzielił kredytu M. K. bez rzetelnej oceny wiarygodności kredytowej a następnie nie monitorował jego wiarygodności i zdolności do spłaty kredytu. Podniosła również, że powódka zwracała się w 2011 roku do banku o udzielenie informacji dotyczących spłaty kredytu a bank odmówił udzielenia jej tych informacji.

Wbrew twierdzeniom pozwu powódka nie zwracała się do pozwanego o udzielenie informacji jako poręczyciel co do stanu zadłużenia z tytułu kredytu wynikającego z umowy Nr (...) z dnia 15.04.2008 roku, bowiem z pism złożonych do

akt sprawy wynika, że wносиła o udzielenie informacji jako żona w związku z zamiarem wniesienia pozwu o rozwód. W dniu 21.12.2011 roku powódka zwróciła się pisemnie do (...) Banku S.A. o „udzielenie informacji o powstałych zobowiązaniach kredytowych zaciągniętych przez mojego męża M. K. pesel (...) jako osoba fizyczna i jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, które obciążają nasz majątek wspólny. Prośbę swoją uzasadniam tym, że będę wносиła sprawę rozwodową” oraz drugim pismem o „udzielenie informacji w sprawie kredytu udzielonego mojemu mężowi M. K. pesel (...), którego zabezpieczenie rzeczowe stanowi mieszkanie przy ul. (...) w P. Tryb., którego jestem współwłaścicielem. Prośbę swoją uzasadniam tym, że będę wносиła sprawę rozwodową”

Z całą pewnością pozwany na taki wniosek nie mógł odpowiedzieć udzieleniem informacji o stanie zadłużenia i zasadnie odmówił pismem z dnia 19.01.2012 roku (k.13). Powódka innych wniosków nie składała do pozwanego o udzielenie informacji.

Art. 97 Prawa bankowego został uchylony ustawą z dnia 25.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854), która weszła w życie 27.11.2015 roku.

W chwili zawierania spornej umowy kredytu i poręczenia art. 97 Prawa Bankowego brzmiał:

Ust 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wiarygodności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

Ust 2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

Ust 3. Wniosek banku o nadanie klauzuli wykonalności, o której mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.

W analizowanej sprawie wbrew twierdzeniom pozwu oświadczenie powódki o dobrowolnym poddaniu się egzekucji spełnia wymogi art. 97 Prawa bankowego obowiązującego w chwili zawierania umowy.

W dniu 15.04.2008 roku powódka złożyła oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29.08.1997 roku Prawo bankowe i wyraziła zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 496.000,00zł obejmującego roszczenia wynikające z tytułu czynności bankowych wykonanych w ramach umowy kredytu Nr (...) z dnia 15.04.2008 roku waloryzowanego kursem (...). W oświadczeniu określony został też termin do którego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny oraz może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności a mianowicie nie później niż do trzech lat od dnia rozwiązania umowy.(k.125)

Sporna umowa została skutecznie wypowiedziana i rozwiązana z dniem 5 września 2011 roku, a pozwany wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 26 listopada 2012 roku.

Okoliczność, że bank udzielił kredytu M. K. bez rzetelnej oceny wiarygodności kredytowej a następnie nie monitorował jego wiarygodności i zdolności do spłaty kredytu, nie ma, zdaniem Sądu wpływu na ważność ani zawartej umowy kredytowej ani umowy poręczenia, ale też nie została udowodniona.

Z zeznań powódki wynika, że kredytobiorca - mąż powódki był z zawodu ekonomistą, prowadził firmę przynoszącą duże dochody, dobrze zarabiał, miał głowę do interesów. Mąż powódki w W. zarabiał ponad 10.000 zł pensji i powódka myślała, że nadal tak będzie zarabiał. Kiedy powódka podpisywała sporną umowę poręczenia małżeństwo układało się dobrze, mąż powódki był już po wypadku. W momencie zawierania spornej umowy kredytowej i poręczenia powódka z mężem nie mili kłopotów finansowych. Sporny kredyt wzięli na spłatę kredytu mieszkaniowego i rozwój

firmy. Powódka ma wyższe wykształcenie, jest nauczycielem. Powódka zeznała, że poręczając kredyt miała pełną świadomość, że odpowiada za ten kredyt. Okoliczność, że umowa kredytu była zawarta poza siedzibą banku, u powódki w domu, zdaniem Sądu, nie ma wpływu na ważność umowy, bowiem z żadnych przepisów nie wynika zakaz zawierania umów kredytu poza siedzibą banku, a instrukcje służbowe mówią o takiej możliwości. Powódka zeznała, że w 2011 roku firma męża powódki zaczęła przynosić straty i powódka o tym wiedziała. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że problem pojawił się dopiero wówczas, gdy powódka zamierzała wnieść pozew o rozwód i dopiero po uzyskaniu wyroku w sprawie o rozwód zaczęła szukać możliwości niespłacania kredytu zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 15.04.2008 roku.

W piśmie z dnia 28.10.2015 roku k.162-165 pełnomocnik powódki wskazał, że zarzuca, iż sporna umowa kredytu zawiera niedozwolone klauzule umowne, które nie wiążą konsumenta w związku z czym wnosi o „uchylenie oświadczenia powódki B. K., poręczyciela M. K. o poddaniu się egzekucji...”

Należy zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że sporna umowa zawarta była przez bank z przedsiębiorcą w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, a więc nie ma zastosowania przepis art. 385¹ KC.

Zawodowy pełnomocnik powódki nie wskazał na żadne rzeczowe, merytoryczne argumenty uzasadniające pozbawienie spornego tytułu wykonawczego wobec powódki wykonalności.

Nie powoływał się na konkretną wadę oświadczenia woli kredytobiorcy czy poręczyciela, nie wskazywał na tę okoliczność dowodów. Powódka dobrowolnie nie spełniła świadczenia w żadnej części.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie udowodniła istnienia okoliczności wymienionych w art. 840 KPC uzasadniających pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. w W. w dniu 27.08.2012 roku przeciwko B. K., któremu to Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 20.12.2012 roku w sprawie sygn. akt I Co 3368/12.

Sąd nie obciążył powódki kosztami procesu na podstawie art.102 kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W odniesieniu do zasady słuszności w art. 102 KPC określone zostały przesłanki, których zaistnienie warunkuje możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążania jej w ogóle tymi kosztami. Obejmują one wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, które powodują, że zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Zalicza się do tych "wypadków" okoliczności związane z przebiegiem postępowania, jak charakter dochodzonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, przedawnienie roszczenia, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia wsparte na obiektywnych podstawach, które jednak doznaje osłabienia w postępowaniu apelacyjnym. Do warunków leżących poza procesem należy sytuacja majątkowa i życiowa strony. Zwolnienie strony od kosztów sądowych nie stanowi samodzielnie o występowaniu szczególnie uzasadnionego wypadku, ale może być przyczynkiem do rozważenia, czy taki wypadek zachodzi. Zakwalifikowanie konkretnego przypadku jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy łączących się z charakterem żądania poddanego pod osąd, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego

Mając na uwadze bardzo trudną sytuację finansową oraz rodzinną powódki Sąd stwierdził, iż jest to wypadek szczególnie uzasadniony pozwalający na nie obciążanie powódki w ogóle kosztami procesu. Powódka pracuje, zarabia brutto około 3.300zł miesięcznie, ale ma zajęte wynagrodzenie przez komornika, samotnie wychowuje dwoje małoletnich dzieci.